

"CAMPINGKVINNER"

Lansering av boken – Den sanselige utfordring!

Dette er en så stor dag for meg – en oppfyllelse av en stor drøm!

At så mange kvinner – med så forskjellige utgangspunkt har skrevet en så vakker bok om mitt ville prosjekt Campingkvinner!

Noe av det jeg alltid har vært opptatt av, er at det skal være nøkler til mitt arbeid – ingen svar og ferdige beskrivelser/forklaringer, men mulighet for å kikke inn – inn i verket – og inn i seg selv – gjennom det – gjennom en nysgjerrighet som leder et eller annet sted hen.

Og at man lkan entre min kunst på forskjellige måter uavhengig av hvor og hva man kommer fra, i forhold til utdannelse kultur og sosial status. At det har en rommelighet – men at det kan åpene seg og ikke bare stå stille i en, at man blir fort fderdig med det. Derfor har det med mobiliteten blitt så viktig i en lang periode av mitt kunstnerskap. Og derfor er jeg også så takknemlig og stolt! Over at AAU har tatt verket inn til seg i en lang periode og brukt dem som det de har kalt kreative forskningslaboratorier! Og dere skal gledere dere til å lese hva som er kommet ut av det!

Så forskjellige og så skarpe og sterke innsikter, fra fine forskere, som tør å gå inn i mellomrommene!

Og som lar meg som kunstner få være kunstner – få snakke og uttrykke meg på min måte – hvor jeg føler at jeg blir likestilt, blir respektert for min faglighet!

Tusen tusen takk, spesielt til Antje – Men også til alle de andre som har bidratt med tekster, med kjørsel, med organisering, med fotos, med praktisk arbeid, med tillatelser!

Og til Geir – som har laget så sterk musikk til dem – samarbeidet med hans måte å forsterke innholdet, både med avantgard og med musikalske collager, gjør det samme; kombinerer forskjellige innfallsvinkler til kunsten – med åpne åpninger. Jeg gleder meg virkelig til Siri skal synge en av hans komposisjoner til Campingkvinnene her etterpå.

Nå leser jeg litt fra boka

Den bærende idé og samtidig den indre armering til oppbygging av Campingkvinnene, er funksjonelle campingvogner fra 60-80-tallet. Hver av kvinneskulpturenes torsoer vokser ut av taket, slik at campingvognene fungerer som kvinnenenes skjørt.

Campingkvinnene har kjørt bak hver sin bil, gjennom mange byer og steder, med 30 km. i timen, både i Norge, Danmark og på Island, siden de ble skapt i forbindelse med det Europeiske Kulturhovedstadsåret i Stavanger 2008. * se *Campingkvinders CV* på slutten av denne artikkel.

Som barn var jeg på lange campingturer i Europa, sammen med min mor, far og to søstre. Vi bodde i et gammelt ett-roms telt og var avogt litt misunnelige på de tørre og varme campingvognene som ruvet over oss.

Derfor, da jeg flyttet til Nordjylland, med egnen full av campister, kjøpte jeg en gammel campingvogn fra 1961. (merke) Den ble brukt i noen år, til den trengte til en kjærlig hånd.

Ofte i mitt arbeid, er armeringen og utgangspunktet for en idé, kommet gjennom objekter jeg finner. Helt siden jeg var liten, har jeg hatt et sterkt forhold til slitne og brukte gjenstander. Ofte så jeg det som annet enn det de opprinnelig var tenkt til. - I naboens skraldespann/avfalls spann/søplebøtte- fant jeg fine gamle sko, som jeg brukte til dukkesenger, knuste vinduer ga fine kniver, med farget toilettapir som håndtak osv.

- Det åndelige gjort fysisk, gjennom gjenbruk av trivielle redskaper, som godt brukte skraldespann /søpledunker, til Rullende engler f.eks har gitt meg en opplevelse av at man kan også få andre til å se noe som er der - som kanskje ikke så mange kan se i utgangspunktet. Mange spør hvor idéene kommer fra. Dette er en måte å beskrive den prosessen - Objektene viser seg som flere ting på en gang.

Liksom min gamle Campingvogn, da min mann ville skrotte den. Plutselig så jeg den som en kvinne, hvor selve vognen var skjørtet (nederdelen). Her ville Campingvognens indre kunne illudere kvinnens grotte, med så mye av det som det kan innebære: Kvinnen er biologisk skapt til å entres. Og vi har jo alle vært inne i en kvinne. Der inne skapes livet, og næres til det er bæredyktig. Men eventyret og sammensmeltingen, smerten og løsrivelsen, er jo også en del av samme sak.

Hver gang jeg så en campingvogn, så jeg nye og andre kvinneskikkelser.

Her kunne jeg kombinere det mobile, det beskyttende, omfavnelsen, gjenbruk av gamle Campingvogner - og dermed skape en hybrid - av arketype kvinnebilder og et folkelig, trivielt redskap - denne gangen et ferie redskap! Humoren ville også få plass. Jeg har alltid vært opptatt av folkelige symboler, som kan gi folk nøkler til opplevelser og skubb til reaksjoner og refleksjoner, - noe jeg erfarer gir overraskende kombinasjoner av innsikt, gang på gang

Mary Miller, som var leder for Europeiske Kulturhovedstad Stavanger2008, bad meg i 2005, om å komme med et forslag til et prosjekt for denne feiringen. Dermed fikk jeg også en anledning til å utvikle de forskjellige kvinneportrettene.

Først tegnet jeg en rask skisse av 5 imaginære campingkvinner - fordi jeg ville at det skulle være en skulpturkaravane. Deretter begynte jeg å tegne direkte på fotos av campingvogner jeg fant på nettet - til jeg forstod at jeg måtte se dem fysisk, før jeg kunne bestemme formen. Så jeg kjørte rundt i landskapet i Nordjylland, for å banke på dører, der jeg så en attraktiv modell. Jeg fikk mange gode samtaler underveis, hvor jeg skulle overbevise om at deres gamle campingvogner ville kunne få nytt liv og innhold, og endte med å finne alle Campingkvinnene på denne måten: De forskjellige campingvogners arkitektur bestemte hva slags kvinnetype og dermed hvilket portrett jeg skulle skape. Den gamle campingvognen av merket Safari fra 1973, ble foreksempel helt naturlig til Flyktningekvinnen, med dens arkitektoniske flukt i linjene.

Da jeg fikk oppdraget, tok jeg kontakt til politi og trafikkmyndigheter, både i Norge og Danmark, som alle sa nei til å kunne gi kjøretillatelse til mine, for dem naturstridige, hybrider. Jeg gikk likevel videre med

produksjonen i full målestokk, etter at jeg hadde laget små modeller. (Forsterkninger ble foretatt i samarbeid med ingeniør og smed, både på sidene, over og under vognene. Deretter skar jeg alle kroppsdeler og detaljer i isopor og polyurethan, som så ble dekket med glassfiber og polyester, før det siste tynne modelleringslaget ble tilført, vått i vått med epoxy, for å unngå så mye vekt som mulig. Innsidene ble også tømt og bearbeidet på samme måte.)

Da skulpturene stod ferdige, fikk vi til slutt kjøretillatelsene, ved at de ble avfjæret - og dermed omgjort til ikke-registreringspliktige påhengsredskaper. Derfor kan Campingkvinnene kjøre lovlig på veiene, så lenge de kjører 30 km i timen, og er utstyrt med varsels trekkanter.

De ble også grundig undersøkt og blir undersøkt foran lange reiser, for at trafikk sikkerheten er i orden.

Hos bilsakkyndige i Norge, til den første reisen, hadde brudens bremsesystem hengt seg opp!

Campingturene, hvor en flokk frivillige reiser med Campingkvinnene, ofte med overnattinger på campingplasser, eller moteller ved veiene, som har nok parkeringsplasser til alle 5 med deres biler, gir oppfyllelsen av det som også er mitt ønske; å bringe kunsten ut til folk, der de minst venter det. Kunsten kommer for en kort stund og reiser igjen. Skulpturene gjør noe med de steder og de folk som møter dem. Det ses i deres ansikter og i kommunikasjonen med andre som støtter til.

Men det gjør også noe med oss, som beveger oss gjennom byer og landskap i sakte fart, med irrasjonelle vesener som følge. Vi er sammen om å utrette noe, ikke kun transportere. Men hva utretter vi? Vi går inn i noen rom på ytterkanten av hva som er nødvendig og rasjonell bruk av tid og krefter. Det langsomme tempo og konsentrasjonen man skal besitte, for sikkert å føre karavanen og de enkelte kvinner fra sted til sted, gir mulighet for å se detaljer utenfor, se ansiktsuttrykk, men også tid til å fordøye.

Hvorfor investerer jeg tid og krefter i skapelsen av verk som dette? Og hvorfor bruker mange frivillig sin tid til å kjøre rundt med skulpturene? Hva er det for en drivkraft, som gjør at man som kunstner ønsker å utforske møter mellom materiale, visjon og mennesker?

Jeg tror på verdien av å dele uventede opplevelser i det offentlige rom. Kanskje kommer det av erfaringer fra min oppvekst i Iran og i India, og senere reiser til kulturer, hvor man ikke er private i samme omfang som her, og hvor det åndelige aspekt - og for mange sett som det irrasjonelle - fyller mye. Når det uforståelige og overraskende, i felles opplevelse, er med på å gi fellesskaps referanser og sammenheng til det som kan være vanskelig å sette ord på, kan man kanskje utvikle noe nytt for å begripe det, eller åpne opp for en undren og dialog utover det man pleier. Det er der hvor kunsten kommer inn - hvor vi møter noe som kanskje kan ta oss nye steder? Ny selvinnsikt - nye erkjennelser? Kan man ta et skritt utenfor konvensjonene, for derved å kunne se noe med andre øyne?

Campingvognen, campinglivet, den reisende, det å ha huset med seg, - minner om trange rom med familielivet tett på hverandre – hyggen og ferien, eller det eksplosive i dette - bringer mange assosiasjoner.- Også til eventyret som man forbinder med sigøynere og sirkusfolket, de omreisende. Kvinnen og de hemmelighetene hun gjemmer eller åpner for, gir også rom for mange tolkninger.

1) Flyktningekvinnen er sterk – på vei forover- men også vaksom og sårbar. Hun har et erfaringsrom inne i, som også er et slags beskyttelsesrom. Innsiden er dekket av en porselens-mosaikk skapt av norske skolebarn i samarbeid med flyktningekvinner fra mange deler av verden, med flukten som tema.

Barna ble bedt om å velge hva de ville ta med, hvis de plutselig skulle flykte. Flyktningekvinnene ble spurt om hva de savnet. Elevene arbeidet med tematikken i mange fag, og har også skrevet dikt om flukten, som ble levert sammen med porselensrelieffene, som en del av verket.

Skolebarnas relieffer viser mange portretter av familie, venner og kjæledyr, men også redskaper til overlevelse, som mobil, kniver, vannflasker etc. Mens flyktningekvinnene modellerte relieffer som f.eks ga uttrykk for savnet av utsikten fra sitt vindu, - eller for den blå vasen hun fikk fra sin mor, som hun lengtet etter å fylle med blomster fra sin egen have. Små hverdagslige ting, som vi tar for givet. Det gjorde inntrykk på barna. Men det var også tydelig at flyktningekvinnene satte stor pris på å kunne komme inn i skolen og forholde seg til barn, som de godt kunne kommunisere med, selvom de ikke hadde et felles språk. Gjennom tolk og gjennom arbeidet med materialet, oppstod det fine og respektfulle møter.

Det å involvere barn og unge i mine prosjekter, handler like mye om en bevisstgjøringsprosess, som at det blir skapt et objekt - i dette tilfellet et porselens relieff. De som deltar blir innført i kunstnerens prosess; og lærer å bruke den. De får oppleve at utgangspunktet kan komme mange steder fra, også fra private rom i en selv - uten sensur, uten at noe er rett eller feil tenkning, , men man kan velge hvilke deler av prosessen som blir synlig utadtil.

2) Bruden med sin romantiske og erotiske fremstilling, viser til den reelle institusjonen ekteskapet er; i alle deler av verden: En offentlig godkjent ramme som gjør det mulig å føre nye generasjoner frem. Innsamlede bryllupsfotos, både lokalt og fra mange andre deler av verden, skaper en tapet inne i Campingbruden. Blandt annet avbildes både muslimske, kristne, hinduistiske, heteroseksuelle og homoseksuelle brylluper side om side, i fredelig sameksistens.

4) Maria Beskytteren har den autoritære mors -og beskytter -rollen. Hun bærer også smerten ved å miste et barn. Jeg har bygget middelalderbildet på Jomfru Maria som Beskytteren inn i historien hennes: - Hvor Maria viser brystet fram til Kristus på Dommens dag, for å minne ham på at han har diet ved henne, som menneske en gang, og ber om nåde for de menneskene hun har gjemt i sin kappe. Her er også hennes smerte og styrke i Pietaen, hvor hun holder sin døde sønn. Jeg har lagt den døde Kristus inne i henne, modellert inn i gulvet, omkranset av 20 menneske- og åndevesener

5) Sirene er den livsbejaende – Hun er utadvendt, med en frodig og voldsom kropp. Sirenen lokker og frister/forfører og nyter sin kvinnelighet. Denne kraften som både tiltrekker og frastøter. Som bekjempes og skremmer på forskjellige vis i forskjellige kulturer- og har gjort det til alle tider. Inne i Sirenen er både tak/vegger og gulv dekket av rosa betong, med avtrykk av mange folks hender. Sentralt i hennes indre rom står en frittstående figur i statisk posisjon. - Et menneske/foster/fallos

3) Campingmama er både mektig og omsorgsfull, men så veldig at man ikke vet om det er på godt eller vondt. Kontrollen glipper – ved det at to figurer er på vei ned med hodet først bak ryggen hennes. Hun er

tapetsert innvendig, med innsamlede fotos fra campinglivet. Det er innlevert fotos fra private album, i en "reality" genre - lenge før reality-tv. Man fornemmer både gode og klaustrofobiske ferieminner.

Fra min tale til Campingkvinnenes inntog på AAU 30. april 2013

"Jeg har alltid vært opptatt av kunst som er satt inn i/ eller er del av en sammenheng, som f.eks i kirker eller templer -Kunst som har en vilje til å kommunisere, og på en eller annen måte fungerer som en slags døråpner: Kunst som man kan oppleve på mange plan, ikke bare gjennom intellekt og tanke. Ved helt fysisk å konkretisere en tanke eller en følelse, som man gjør når man uttrykker seg skulpturelt, delaktiggjør man tilskueren og tar denne med inn i en opplevelse som både kan være umiddelbar og likevel kreve tid. I vår tid, hvor holdninger, tilhørighet og posisjonering blir brukt som maktmidler, ser jeg det som en av kunstens store oppgaver å etablere dialogsituasjoner. Sosial delaktighet, prosessrelatert, - har ofte vært en del av mine idéoppbygninger.

En stor del av mitt kunstneriske virke, har kretset rundt kvinnefiguren. Som kvinnelig kunstner, er jeg opptatt av en bevisstgjøring om representasjonen av feminiteten i det offentlige rom.

Samtidig har mobilitet og fleksibilitet – det å kunne transportere seg, både fysisk og mentalt, blitt stadig viktigere ingredienser.

Jeg har lyst til å sitere kunsthistoriker og tidligere rektor for Det danske Kunstakademi :Else Marie Bukdahl til slutt:

....iagttagelse, erfaring og eksperiment er vigtige udgangspunkter for både kunstnerens og videnskabsmandens forsøg på at nå frem til nye indsigter. Også det direkte forhold til verden, stoffet og rummet spiller en central rolle for begges arbejdsprocesser, selvom de har en forskelligartet karakter. Nybrud i videnskaben er altid resultater af konkrete erkendelsessituationer i laboratoriet, underkastet den kritiske, eksperimenterende metodes krav og det analytiske sprogs regler. Alene en møjsommelig udforskning og ordning af detaljer, resultater og erfaringer kan føre til udformningen af en både nuanceret og entydig viden.

Det billedkunstneriske formsprog har derimod ingen fastlagte regler og koder, men er alene begrænset af de materialemæssige muligheder. Under selve skabelsesprocessen bryder kunstneren op fra kendte oplevelsesrammer og strukturer. Det billedkunstneriske formsprog kan udtrykke en oplevelse- og erkendelse af verden, der er mere intens og anskuelig end den, som det verbale sprog kan formidle, og i nogle tilfælde kan kunstneren indfange nuancer og omfattende perspektiver, som videnskabsmanden måske ikke kan få fat i. "